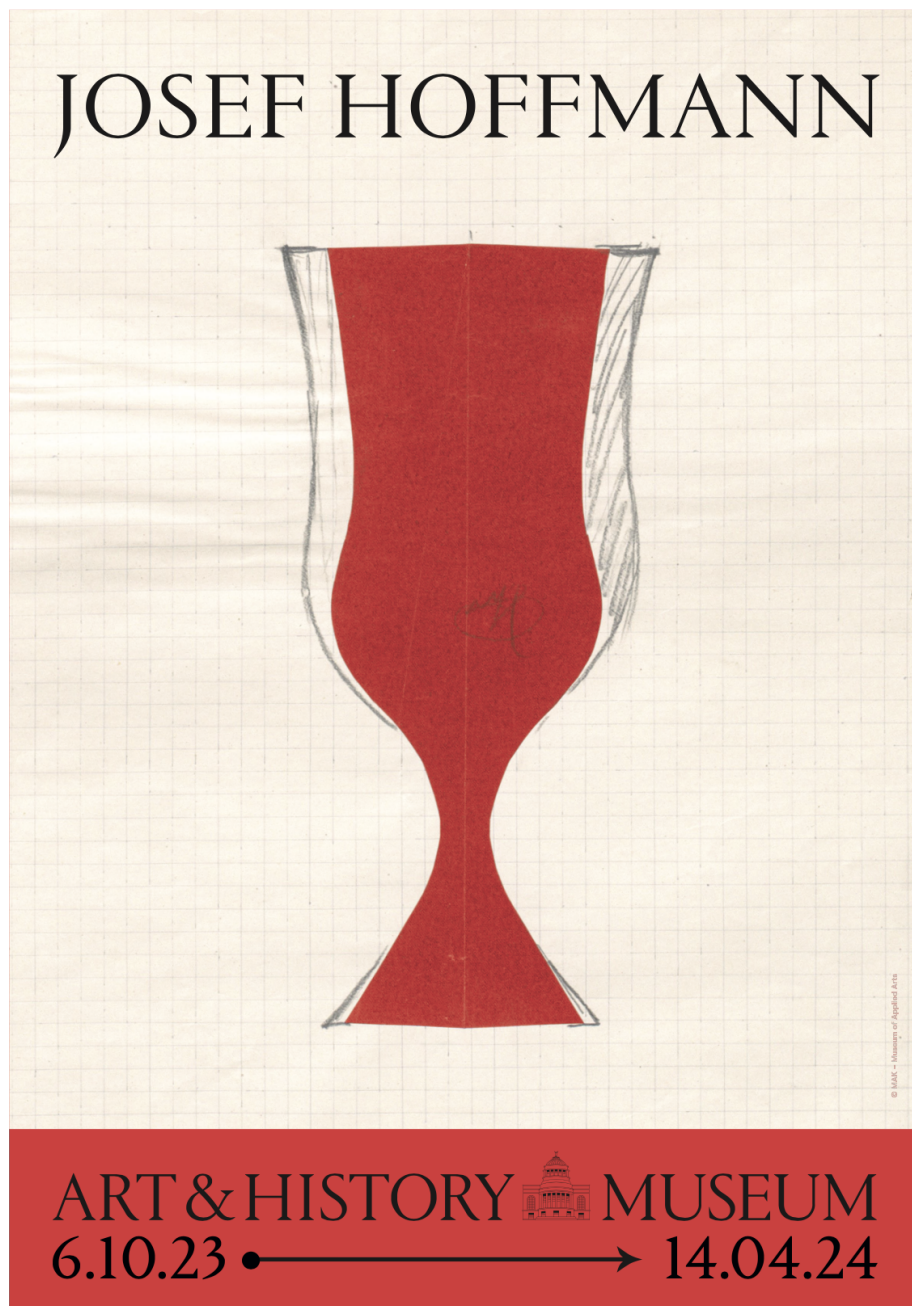

PERSDOSSIER

JOSEF HOFFMANN : IN DE BAN VAN SCHOONHEID

6.10.2023 – 14.04.2024

INHOUD

1. PERSBERICHT	3
2. PERSBEELDEN	6
3. ACTIVITEITEN ROND DE TENTOONSTELLING	10
4. CATALOGUS : JOSEF HOFFMANN	12
5. VOORWOORD VAN DE CATALOGUS	13
6. DE CURATOR AAN HET WOORD	15
7. KOMENDE TENTOONSTELLINGEN	18
8. PARTNERS	19
9. PRAKTISCHE INFORMATIE	20

1. PERSBERICHT

JOSEF HOFFMANN : IN DE BAN VAN SCHOONHEID

6.10.2023 – 14.04.2024

Met de tentoonstelling *JOSEF HOFFMANN : In de ban van schoonheid* geeft het Museum Kunst & Geschiedenis in het kader van het Brusselse art-nouveaujaar en in samenwerking met het Weense Museum für Angewandte Kunst en het Oostenrijkse ministerie voor cultuur voor het allereerst in België inzicht in het werk van een belangrijke figuur in de 20^e eeuwse evolutie van modern design. Een unieke gelegenheid om een kunstenaar, ontwerper en architect te ontdekken voor wie schoonheid een absolute vereiste was in tijden van belangrijke individuele en sociale verandering.

De Weense architect Josef Hoffmann (1870-1956) is in Brussel vooral bekend als de ontwerper van het Stoclet-huis, een ontwerp dat bekend raakte als 'paleis' en dat zijn leven en carrière een nieuwe wending gaf. De hardnekkige mythe rond dit gebouw, maar ook de uitzonderlijke productcultuur die voortvloeide uit het vakmanschap van de Wiener Werkstätte ("Weense ateliers"), beheersen tot op vandaag de studie van zijn werk. Het Stoclet-huis zal de geschiedenis ingaan als een van de typevoorbeelden hoe schoonheid een moderne invulling krijgt. Een nieuwe economie van ruimtelijkheid en comfort geeft precies door eenvoud en soberheid ruimte voor een andere beleving van luxe en kunst, met als hoogtepunt, in de eetkamer, twee 7 meter brede mozaïeken van Gustav Klimt. De vormgeving van Josef Hoffmann luidt, met een eigentijdse materiaalkeuze, kleurgebruik en geometrie de 20e eeuw in. Kunst en geschiedenis vormen ook hier weer de snijlijnen van een nieuw mens- en wereldbeeld. Na Henry van de Velde, die in 2013-14 uitgebreid belicht werd in het Museum Kunst & Geschiedenis, en naast Victor Horta en Brusselse tijdgenoten die in het lopende art-nouveaujaar uitvoerig aandacht krijgen, mag Josef Hoffmann niet ontbreken.

De tijdloze schoonheid van Hoffmanns creaties toont niet enkel zijn historische belang, maar ook hoe hij inspiratiebron is geweest voor meerdere generaties studenten, zowel aan de Weense School voor Toegepaste Kunsten als elders, wat van hem een internationale en beeldbepalende referentie maakt. Deze retrospectieve tentoonstelling, de eerste die in Brussel aan Hoffmann gewijd wordt, brengt een dieper inzicht in de idealen van deze kunstenaar en de evolutie hiervan. Zijn ideeën vloeiden voort uit diverse ideologieën en sociale omstandigheden, maar stonden er soms ook geheel los van. De tentoonstelling is samengesteld uit alom bekende werken afgewisseld met zeldzame stukken uit privéverzamelingen. De

verhaallijn wordt verlevendigd door biografische details en door nieuw opgedoken, nooit eerder bestudeerde gegevens.

Elk onderdeel van de tentoonstelling is opgebouwd rond een of meer maquettes, waaronder een nieuwe maquette van het paviljoen dat Hoffmann ontwierp voor de Werkbund-tentoonstelling in Keulen in 1914. De maquettes doen dienst als voorbeeld en referentiepunt voor constellaties van meubelstukken, voorwerpen, ontwerpen, textiel en documenten. Meerdere verhaallijnen belichten elk aspect van de artistieke productie van Hoffmann, zij het architectuur, design, decoratieve kunsten, scenografie, schrijfkunst of onderwijs. Verder wordt de klemtoon gelegd op zijn creatieve werkwijze en zijn kleurengebruik. De campagnebeelden van de tentoonstelling, die schetsen voor vazen en glazen zijn, vatten die creativiteit én gestrengheid mooi samen.

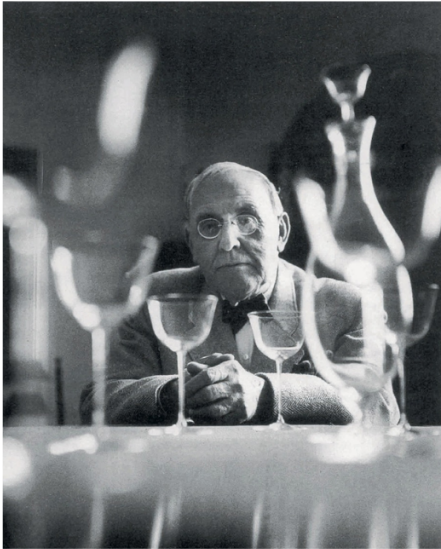
Dit project kwam tot stand in samenwerking met het Museum für Angewandte Kunst (MAK) in Wenen. Uitgangspunt is het belangrijke wetenschappelijke onderzoek voor de tentoonstelling *JOSEF HOFFMANN: Progress Through Beauty* (2020/2021) samengesteld door Matthias Boeckl, Rainald Franz en Christian Witt-Döring. De huidige tentoonstelling is een van de blikvangers in het art-nouveaugarde in 2023 in Brussel.

In de zaal waar de tentoonstelling *JOSEF HOFFMANN : In de ban van schoonheid* komt, zal einde 2024 de permanente galerij gewijd aan de Belgische art nouveau en art deco worden geopend. Die komt er dankzij steun van het Fonds Baillet-Latour en de Regie der Gebouwen. De centrale blikvanger wordt de gereconstrueerde aanbouw van het huis-Cousin door Victor Horta. Dat geïntegreerde project geniet steun van TotalEnergies, de Nationale Bank en tal van privésponsors. Na de eerdere integratie van de zogenoemde Wolferswinkel, eveneens een creatie van Horta, zal het Museum Kunst & Geschiedenis het belangrijkste uitstalraam in België worden van kunst en architectuur in art nouveau en art deco.

Josef Hoffmann werd in 1870 geboren in Brtnice, Moravia, dat op dat ogenblik deel uitmaakt van het Oostenrijks-Hongaars keizerrijk, vandaag gelegen in de Tsjechische Republiek. Hij was architect en 'allround designer', een term die hem op het lijf was geschreven. Hij was een vernieuwer, maar zich zeer bewust van de traditie. Aan de Weense Academie voor Schone Kunsten kreeg hij les van Karl Freiherr von Hasenauer en Otto Wagner. Hij behoorde tot de oprichters van de Wiener Secession en was medestichter van de Wiener Werkstätte (1903-1932). Zijn meest opmerkelijke verwezenlijkingen zijn het Sanatorium Purkersdorf in Oostenrijk (1904-05) en het Stoclet-huis in Brussel (1905-11). Meer dan zes decennia van zijn

vijfentachtig jaar lange leven wijdde Hoffmann actief aan de kunst. Tot zijn dood in 1956 werkte hij onder vijf opeenvolgende politieke regimes. Tot op de dag van vandaag beïnvloedde hij honderden ontwerpers. Onafhankelijk van de heersende mode bleef Hoffmann altijd trouw aan zijn eigen uitzonderlijk creatieve normen.

2. PERSBEELDEN

Yoichi R. Okamoto, Josef Hoffmann, 1954, MAK, KI 13740-5

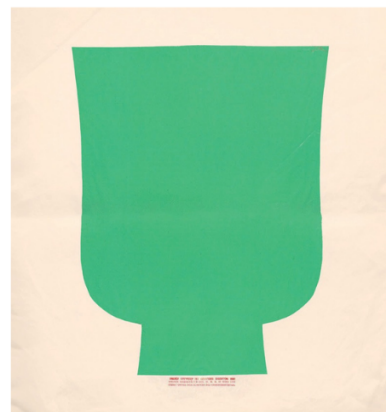
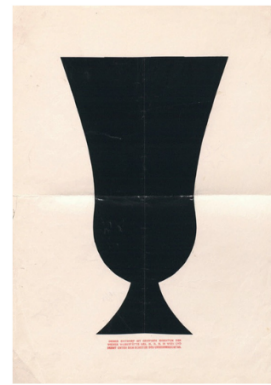
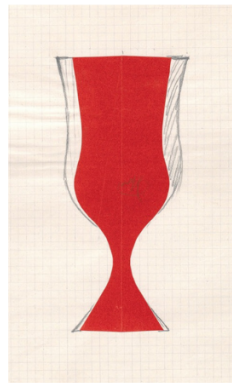
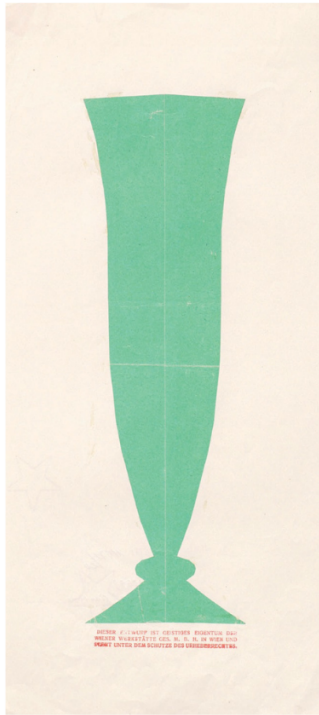
Josef Hoffmann, Josef Hoffmann, eetkamer van het Stocletpaleis met de wandmozaïeken van Gustav Klimt, Moderne Bauformen XIII, 1914

Josef Hoffmann, tafelmiddenstuk voor dr. Hermann Wittgenstein, uitgevoerd door de Wiener Werkstätte, 1905, Zilver, agaat, MAK, GO 2011 © MAK/Katrin Wisskirchen

Josef Hoffmann, peper- en paprika vaatje, uitgevoerd door de Wiener Werkstätte, 1903, Zilver, kornalijn, MAK, GO 2108 © MAK/Katrin Wisskirchen

Josef Hoffmann, uitsnijdingen voor gekleurd glas, papier, 1927-1928 © MAK

Josef Hoffmann, vaas, uitgevoerd door Ludwig Moser & Sohne, Karlsbad, voor de Wiener Werkstätte, 1923, Gekleurd glas met radon, geblazen in een mal, MAK, GL 3785 © MAK, Georg Mayer & Josef

Hoffmann, schaal op een voet, uitgevoerd door een Boheems atelier voor de Wiener Werkstätte, 1922, Geïriseerd glas, geblazen in een mal, MAK, GL 3309 © MAK/Georg Mayer

Josef Hoffmann, hanger, uitgevoerd door de Wiener Werkstätte, 1907, Zilver en halfedelstenen © MAK/Katrin Wisskirchen

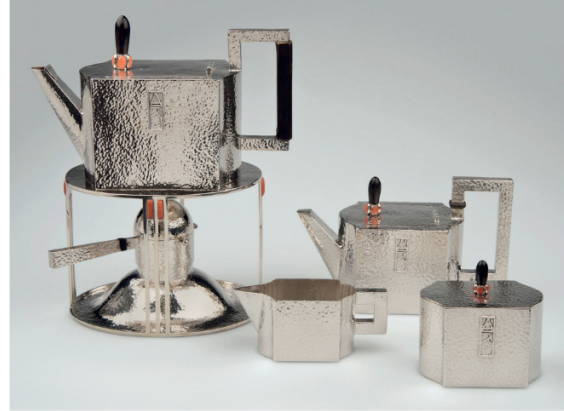
Josef Hoffmann, doos voor papier en brieven, uitgevoerd door de Wiener Werkstätte, 1926, Leer, goudopdruk, DR. E. Ploil Collectio

Josef Hoffmann (toegeschreven), de zogenaamde "Fledermaus"-stoel (model nr. 728 van J.&J. Kohn), Wenen, 1905/6 © MAK/Georg Mayer

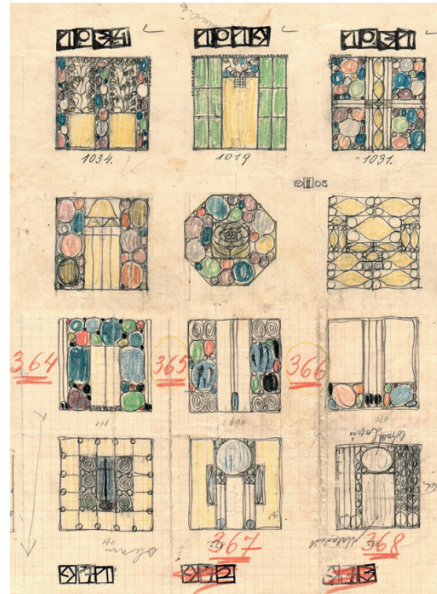
Josef Hoffmann, stukken uit de bestekoffer Fritz et Lili Waerndorfer, uitgevoerd door de Wiener Werkstätte, 1903, Zilver, niëlo, MAK, GO 2009
© MAK/Aslan Kudznofsky

Josef Hoffmann, theeservies, uitgevoerd door de Wiener Werkstätte, 1903, Zilver, koraal, ebbenhout, MAK, GO 2005
© MAK/Katrin Wisskirchen

Josef Hoffmann, Stocletpaleis, Brussel, 1905-1911, voorgevel op de Tervurenlaan, foto 1914
© MAK

Josef Hoffmann, ontwerp-tekening voor twaalf broches voor de Wiener Werkstätte, 1926, MAK, KI 12144-45

3. ACTIVITEITEN ROND DE TENTOONSTELLING

Josef Hoffmann - In de ban van schoonheid

EVENTS

Za / sa / Sat 15.10.2023

12:00

Pauline Claes / Sturm und Klang - La Jeune Fille à la fenêtre

concert-performance as part of Artonov Festival (7 - 15.10.2023)

€22 / gratis -19 jaar / gratuit -19 ans / free

-19 years (combi performance + expo)

Za / sa / Sat 21.10.2023

19:00 - 01:00

Museum Night Fever

expo + dance / singing performances & workshops Bodies & Voices x Hoffmann
by Marie Martinez & Artists and l'Ecole de Cirque de Bxl

€ 15 (voorverkoop / prévente / presale)

Zo / dim / Sun 19.11.2023

Kunstendag voor Kinderen / Journées des Arts pour Enfants / Kids' Art Day

expo + activities for children (4-12) and their parents

en collaboration with Czech Center Brussels

€ 0 (0-4, 13-18, museumpass) / € 12 (4-12) / € 6 / € 12 / € 18

Vrij / ve / Fr 8.12.2023

Lezing & rondleiding ism Amarant - Josef Hoffmann en de Wiener Werkstätte

Deeviet Caelen / in het NL

Inschrijven via www.amarant.be

MUSEUMATELIERS TIJDENS DE KROKUSVAKANTIE

ma 12 – vr 16.02.24

Krokusatelier 'Mijnheer Hoffmann' / in het NL

5 dagen / 6-12 jaar

€ 125 / € 100 (zus of broer)

Iu 4 – ve 8.03.24

Stage de carnaval ‘ Monsieur Hoffmann’ / en FR

5 jours / 6-12 ans

€ 125 / € 100 (frère ou soeur)

RONDLEIDINGEN

instaprondleiding / Zaterdag tours

om :

13:30 NL

14:30 FR

15:00 EN

14 & 28.10.23

4 & 18.11.23

2 & 16.12.23

13 & 27.01.24

10 & 24.02.24

9 & 23.03.24

€ 20 / € 8 (-19 jaar / - 19 ans / - 19 years & Museumpass)

GROEPSBEZOEKEN**Praktische info**

Prijs / Prix:

€ 105 + tickets / adults

€ 90 + tickets / schools (€ 0 -19y)

Duur/durée: 90min

Max. 15 pers / group

Reserveer via dit formulier of bel +32 (0)2 741 73 02 (minstens drie weken op voorhand)

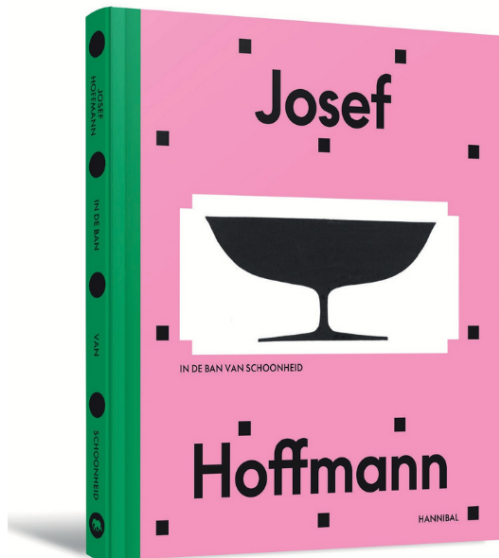
**het programma en de tarieven zijn onderhevig aan veranderingen*

4. CATALOGUS : JOSEF HOFFMANN : IN DE BAN VAN SCHOONHEID

HANNIBAL BOOKS

WWW.HANNIBALBOOKS.BE

JOSEF HOFFMANN

IN DE BAN VAN SCHOONHEID

Adrián Prieto &
Christian Witt-Döring

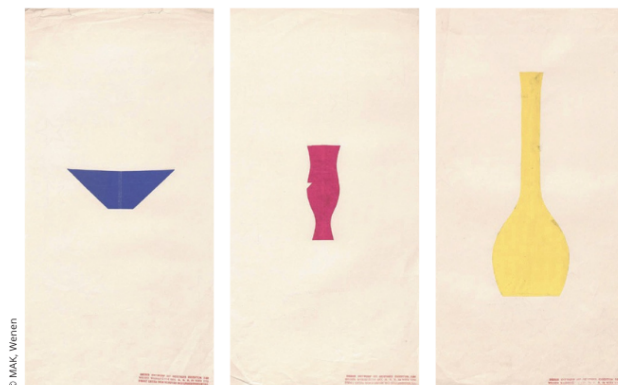
Vernieuwende introductie tot het iconische werk van architect en ontwerper Josef Hoffmann

De Weense architect en 'allround designer' Josef Hoffmann (1870– 1956) is zoveel meer dan de oprichter van de Wiener Werkstätte. Dit boek biedt een brede blik op zijn oeuvre dat zich ontwikkelde over maar liefst zestig jaar.

De tijdloze schoonheid van Hoffmanns creaties toont niet enkel zijn belang als historische figuur, maar ook als bron van inspiratie voor meerdere generaties.

Rijkelijk geïllustreerd met meubelstukken, voorwerpen, ontwerpen, textielstukken, foto's, tekeningen en documenten. Speciale aandacht gaat naar zijn creatieve werkwijze en zijn miskend kleurgebruik.

Deze monografie verschijnt naar aanleiding van de tentoonstelling *Josef Hoffmann – In de ban van schoonheid*, die van 6 oktober 2023 tot 14 april 2024 plaatsvindt in het Brusselse Museum Kunst & Geschiedenis. Het project kwam tot stand in samenwerking met het Museum voor Toegepaste Kunst (MAK) in Wenen en is een van de blikvangers in Art Nouveau Brussels 2023.

5. VOORWOORD VAN DE CATALOGUS

Naar aanleiding van de 75ste verjaardag van België in 1905 werkte de Parijse 'klassieke' architect Charles Girault aan het begin van de Tervurenlaan de triomfboog af. Op het verre einde van diezelfde nieuwe boulevard bouwde hij het Congomuseum. Modern kun je die koninklijke bouwwerken moeilijk noemen. Wat een verschil met een gebouw dat op dezelfde Tervurenlaan rond die tijd, tussen 1905 en 1911, werd opgetrokken: een riant huis voor de familie Stoclet-Stevens, van de Weense architect Josef Hoffmann (1870–1956).

Het Stoclethuis, later bekend geworden als het Stocletpaleis, zal de geschiedenis ingaan als een van de typevoorbeelden van hoe schoonheid een modernistische invulling krijgt. Een nieuwe economie van ruimtelijkheid en comfort geeft precies door eenvoud en soberheid ruimte voor een andere beleving van luxe en kunst. Met als hoogtepunt, in de eetkamer, twee zeven meter lange friezen van Gustav Klimt. De vormgeving van Hoffmann luidt, met een eigentijdse materiaalkeuze, kleurgebruik en geometrie, de twintigste eeuw in. Kunst en geschiedenis vormen ook hier weer de snijlijnen van een nieuw mens- en wereldbeeld.

Het echtpaar Adolphe en Suzanne Stoclet-Stevens woonde in het begin van de twintigste eeuw in Wenen. Het was het Wenen van Klimt, Loos, Freud, Wittgenstein, Webern, Schönberg, en van de nieuwe kunstenaarsverenigingen die er opgang maakten. De Stoclets, jonge kunstminnaars, leerden er Josef Hoffmann kennen. Ze waren, zoals velen na hen, getroffen door zijn ideeën en ontwerpen. Toen ze zelf gingen bouwen, kozen ze resoluut voor hem als architect. Onverwacht keerden ze terug naar Brussel. De jonge Oostenrijkse architect en designer, zelf een van de oprichters van de Wiener Secession en medestichter van de Wiener Werkstätte, zou zijn opdracht dan maar in Brussel volbrengen. Zo kreeg Brussel met zijn Stoclethuis een statig stadspaleis van wereldniveau, gelegen op een steenworp van het Jubelpark. Het gebouw getuigt van een tijdloze en ultieme schoonheid. Het werd tot in het kleinste detail door Hoffmann uitgedacht: niet enkel het gebouw, maar ook de tuin, de kaders en sokkels voor de kunstcollectie, tapijten, meubels, serviezen en bestekken enzovoort. Het is een van zijn meest prestigieuze totaalontwerpen.

In zijn lange kunstenaarsbestaan behoort dit iconische gebouw, dat nog steeds privé-eigendom is van de familie Stoclet, tot Hoffmanns vroege fase; het is slechts een van zijn ontelbare creaties verspreid over diverse kunsttakken. Hoffmann had een onuitputtelijk talent en een onstilbare drang om schoonheid te scheppen. Hij was een vernieuwer, maar was zich bewust van traditie. Deze tentoonstelling belicht zijn idealen en de evolutie daarvan gedurende zes decennia, inclusief twee wereldoorlogen. Onafhankelijk van de heersende mode, van rondom hem wijzigende

ideologieën en sociale omstandigheden, bleef hij trouw aan zijn individuele en hoogstaand creatieve standaarden. Na Henry van de Velde, die in 2013-2014 uitgebreid belicht werd in het Museum Kunst & Geschiedenis, en naast Victor Horta en Brusselse tijdgenoten die in het lopende art-nouveau-jaar uitvoerig aandacht krijgen, mag Josef Hoffmann niet ontbreken.

Matthias Boeckl, Rainald Franz en Christian Witt-Döring voerden uitgebreid onderzoek naar Josef Hoffmann, en ontsloegen onder andere nieuw materiaal over de houding van de architect tegenover het nazisme. Dat onderzoek lag aan de basis van de tentoonstelling *Josef Hoffmann. Fortschritt durch Schönheit/Progress through Beauty* in het Museum für angewandte Kunst (MAK) in Wenen in 2022. Wij zijn hen, alsook MAK-directrice Lilli Hollein, MAK-vice directrice Martina Kandeler-Fritsch en de voormalige MAK-directeur Christoph Thun-Hohenstein, erkentelijk voor hun medewerking en toelating om het concept van de tentoonstelling opnieuw te mogen uitvoeren. We genoten voor de Jubelpark-tentoonstelling de uitzonderlijke steun van verscheidene Oostenrijkse overheidsinstanties en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, trekker om van Brussel de Europese hoofdstad van de art nouveau te maken. Hierdoor kunnen we, voor het eerst in de geschiedenis, de sleutelfiguur die Josef Hoffmann voor de Europese twintigste-eeuwse architectuur en vormgeving is geweest, uitgebreid tonen in Brussel.

Architectuurhistoricus Adrián Prieto nam de artistieke, wetenschappelijke en projectleiding voor de Brusselse tentoonstelling en de bijbehorende publicatie op zich. Medewerkers van het museum, van de vzw Horizon 50-200, van urban.brussels en visit.brussels, scenograaf Kris Kimpe, lichtontwerper Chris Pype, projectmedewerker Nikolaas Verstraeten droegen, net als de gulle bruikleengevers, bij tot het welslagen van dit project.

In het bijzonder danken we de familie Stoclet, en vooral mevrouw Aude Stoclet en haar zoon Laurent Flagey, die aan deze publicatie hun medewerking verleenden en de lezer een uitzonderlijk inzicht bieden in de boeiende jeugdijaren die ze in hun thuis mochten beleven. Als erfgenamen vallen ze nog steeds voor de schoonheid die Josef Hoffmann naliet. En dat doen wij ook.

Bruno Verbergt

Algemeen directeur, a.i.,

Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis

Paul Dujardin

Commissaris-generaal, Art Nouveau Jaar

6. DE CURATOR AAN HET WOORD

De tentoonstelling toont een aantal welbekende werken maar ook zeldzame stukken. Kan je enkele bepaalde objecten belichten die een uniek beeld geven van Hoffmanns artistieke visie?

Het Stoclet Paleis is zonder twijfel een fenomenaal gebouw maar het is een misleidend idee dat de meest opmerkelijke verwezenlijkingen van Hoffmann ook zijn grootste werken zijn. Hoffmann maakte haast geen onderscheid tussen het in detail bedenken van een suikerlepeltje, een krukje of de façade van een grote villa. In die zin wordt al wat Hoffmann creëerde een highlight.

Maar sommige stukken liggen me zeker nauw aan het hart. De eerste hiervan is een zware kast met schuiven. Oorspronkelijk stond deze opgesteld in een rooksalon in het Oostenrijks paviljoen van de wereldtentoonstelling voor decoratieve kunsten die in 1925 doorging in Parijs. Een privébruikleengever die deze commode nog dagelijks gebruikt, en er ook jaarlijks de kerstversiering in opbergt, was zo gul om de kast enkele maanden met ons te delen. Dit stuk in het bijzonder toont aan hoe Hoffmann een meester in de disproportie was. Hetzelfde barokke golvende oppervlak kan je uitvergroot terugvinden op de muren van het Oostenrijkse paviljoen van de wereldtentoonstelling, of gereduceerd in een doosje of in een theepot (een theepot die op zijn beurt dan weer massief lijkt, ongeacht zijn gewone afmetingen).

Ik ben ook bijzonder opgetogen bij het zien van een reeks architecturale maquettes, die in de jaren 1980 door de studenten van prof. Johannes Spalt aan de Weense Universität für angewandte Kunst gebouwd werden, naar de ontwerpen voor tuin- of lustpaviljoenen van Hoffmann uit de jaren 1940. Deze nooit gerealiseerde projecten, die men in het Oostenrijks-Duits Salettl noemt, worden in Brussel voor het allereerst getoond sinds deze seminaries. Het zijn prachtige voorbeelden van Hoffmanns verbeelding en zijn uitzonderlijke talent voor speelse utopieën, tientallen jaren voor dit een kenmerk van het postmodernisme werd.

Een reeks van cut-outs voor glasontwerpen is ook bijzonder boeiend in deze tentoonstelling. Het kleurige glanspapier, uitgesneden in allerlei vormen en formaten en daarna op papier gekleefd, geeft een idee van de eigenzinnige werkwijze van Hoffmann, van zijn intuïtieve zoektocht naar de ene of de andere verhouding, naar een bepaald silhouet. Zijn speels maar gedisciplineerd bestuderen van vormen voor toekomstige objecten. Hij tekende soms op de collages, om curves, breedtes of hoogtes aan te passen, of hij begon gewoonweg helemaal opnieuw. Deze tekeningen zijn eerst en vooral werktekeningen. Omwille van conservatorische redenen bekijken we deze werktekeningen ingekaderd en tegen de muur hangend, maar zelfs wanneer we ze op deze manier naast elkaar zien hangen, denk ik dat het

niet moeilijk is om zich Hoffmann aan z'n tekentafel voor te stellen, terwijl hij de ene na de andere collage maakt.

Het is in hoofdzaak het plezier van het creëren dat men kan herkennen in dit herhaalde uitsnijden en kleven – even speels als precies – waarvan ik bij Hoffmann zo geniet, en waarom we er hieruit drie kozen als campagnebeeld, in de hoop dat men in Simonis een groen glas zal zien om later in Schumann een gele vaas te ontdekken.

Hoe kan de tentoonstelling bijdragen tot een breder perspectief over zijn werk?

Het werk van Josef Hoffmann werd ondertussen al vaker getoond in de context van de Wiener Werkstätte of van de fin-de-siècle ontwikkelingen. Door werk voor stellen vanaf het begin tot het einde van zijn professionele leven, tonen we werkelijk aan hoe consistent Hoffmann was in zijn overtuigingen en in zijn methodiek. De scenografie van Kris Kimpe, ontworpen om zowel de structuur als de gevoeligheid voor Hoffmanns ideeën in te passen, toont dit bijzonder goed. In de open tentoonstellingsruimte zal je ontdekken dat het niet zo eenvoudig is om in het werk van Hoffmann een sterke evolutie doorheen de tijd te onderscheiden, hij herwerkt voortdurend een historische en lokale vormtaal, hij herneemt ook voortdurend zijn eigen ideeën op verrassende wijze. Misschien zal het hierbij een van de grootste verrassingen zijn om de talloze ontwerpen en projecten uit zijn latere werk te ontdekken. Al dateert zijn laatste gebouw, het Oostenrijkse paviljoen voor de Biënnale van Venetië uit 1934, hij bleef verder ontwerpen tot aan zijn dood in 1956.

Wat betekende het Stoclet Paleis voor het leven en de carrière van Josef Hoffmann, hoe werd zijn artistieke traject hierdoor gevormd?

Men zou kunnen stellen dat het Stoclet Paleis een tot het uiterste gedreven architecturaal stoïcisme is, ontworpen alsof er met geen enkele artistieke of financiële beperking rekening werd gehouden. Deze gigantische waanzin werd ondernomen en ondergaan door Hoffmann maar ook door Fritz Waerndorfer, de directeur van de Wiener Werkstätte. Het leidde bijna tot de vernietiging van hun persoonlijke levens en tot het bankroet van hun firma. Zowel voor het interieur als het exterieur deed Hoffmann beroep op voortreffelijk vakmanschap en het talent van kunstenaars zoals Carl Otto Czeschka en (meer bekend) Gustav Klimt of zelfs de Belg Fernand Khnopff.

Het Stoclet Paleis was niet de eerste poging van Hoffmann om zijn ideaal van Gesamtkunstwerk toe te passen, maar het was in elk geval de meest ambitieuze. Hoffmann verstond zeer goed dat dit waarschijnlijk de eerste en de laatste keer was

dat hij de kans zou krijgen om werkelijk alles naar wens te ontwerpen. Deze zes lange jaren tussen 1905 en 1911 die hij stak in het werken aan een familiewoning waren zonder twijfel bepalend. In zijn beknopte biografie kijkt Hoffmann terug op zijn leven en betreurt hoe dergelijke voorbeelden van in praktijk omgezet puur idealisme met de Eerste Wereldoorlog en met de instorting van het Oostenrijks-Hongaarse Rijk verdwenen waren. Zonder illusie te maken op wat het Stoclet Paleis gevraagd had van zowel de kunstenaar als de beschermheer, is het een testament over tot waar een goed begrip tussen kunst en werk ons kan leiden als we het risico durven te nemen.

Laten we niet vergeten dat het Stoclet Paleis -in de eerste plaats- een moderne woning was. Het huis was op technologisch vlak bijzonder vooruitstrevend, gaande van de centrale verwarming tot een centraal systeem dat alle verschillende badkamers van warm water voorzag. Het Stoclet Paleis zou zelfs een van de eerste Brussels huizen geweest zijn met dubbele beglazing. Belangrijk voor mij om het Paleis echt te begrijpen was een in 1924 anoniem gepubliceerde kroniek, die in werkelijkheid geschreven werd door de architect Robert Mallet-Stevens, die trouwens een neef van de familie Stoclet-Stevens was. Hij beschrijft hierin met een absolute fascinatie en met alle mogelijke technische details, de innovatieve toiletkamertjes, de badkamers en de behuizing voor de bedienden, terwijl hij slechts weinig woorden besteedt aan de meest representatieve vertrekken (bijvoorbeeld de eetkamer met de mozaïeken van Klimt). Het is niet echt een statement over sociale structuren, maar uit het artikel blijkt duidelijk dat Hoffmann even bekommerd was om de mechanische werking als om de esthetische aspecten van het Stoclet Paleis. Nieuwe mechanismes overheersten de nieuwe esthetica, wat zeker een grote breuk betekende met de vroegere generaties van architecten.

7. KOMENDE TENTOONSTELLINGEN

Europalia Georgië: een verhaal van ontmoetingen

27.10.23–18.02.24

Dit najaar wijdt europalia een kunstenfestival aan Georgië. Vanaf 4 oktober 2023 presenteert Europalia in heel België een rijkgevuld programma met tentoonstellingen, performances, concerten, film-, dans- en theatervoorstellingen en literaire ontmoetingen. In deze context verwelkomt het Museum Kunst & Geschiedenis een erfgoedtentoonstelling over de kunst, cultuur en geschiedenis van Georgië beginnende met het neolithicum.

8. PARTNERS

 Federal Ministry
 Republic of Austria
 Arts, Culture,
 Civil Service and Sport

 Federal Ministry
 Republic of Austria
 European and International
 Affairs

9. PRAKTISCHE INFORMATIE

JOSEF HOFFMANN : In de ban van schoonheid

6.10.2023 – 14.04.2024

Adres

Museum Kunst & Geschiedenis
Jubelpark 10
1000 Brussel

+ 32 (0)2 741 73 31

info@kmkg.be

www.artandhistory.museum

Openingstijden

di t/m vr : 10.00 - 17.00

za-zo : 10.00 - 17.00

Gesloten op maandag, 1.11, 11.11, 25.12 en 1.1

Prijzen

€ 18 / 12 / 6

Contact Pers

Anne Goffart

E : a.goffart@kmkg.be

T : 32 (0) 473 81 36 42

En célébrant le génie de Josef Hoffmann, nous rendons hommage à l'esprit d'innovation qui a caractérisé l'époque de l'Art nouveau. Avec cette exposition, le Musée royal d'art et d'histoire montre une fois de plus qu'il est une plateforme où des histoires diverses convergent autour du patrimoine et de l'innovation, où le passé et le présent se rencontrent. Les collections des musées fédéraux ont la force de nous inspirer et de nous fédérer. C'est pourquoi je crois fermement à l'importance de l'investissement de ce gouvernement à l'horizon 2030 pour transformer le parc du Cinquantaire en hub d'innovation et de patrimoine, où l'inspiration peut mener à l'innovation et où l'héritage de l'Art nouveau à Bruxelles est célébré de manière permanente.

THOMAS DERMINE

Secrétaire d'État pour la Relance et les Investissements stratégiques,
chargé de la Politique scientifique

Door het genie van Josef Hoffmann te vieren eren we de geest van innovatie die het tijdperk van de Art Nouveau kenmerkte. Het Koninklijk Museum van Kunst en Geschiedenis toont met deze tentoonstelling opnieuw dat het een platform is waar diverse verhalen samenkomen rond erfgoed en innovatie, waar heden en verleden elkaar vinden. De collecties van de federale musea hebben de kracht om ons te inspireren en te verbinden. Ik geloof daarom sterk in het belang van de investering die deze regering in aanloop naar 2030 doet om het Jubelpark om te vormen tot een tijdloos centrum van innovatie en erfgoed, waar inspiratie tot vernieuwing kan leiden en waar de erfenis van Art Nouveau in Brussel blijvend wordt gevierd.

THOMAS DERMINE

staatssecretaris voor Relance en Strategische investeringen,
belast met Wetenschapsbeleid